

P. MEMMIVS REGVLVS

(Zu PIR² vol. V fasc. 2)

LEIVA PETERSEN

P. MEMMIVS REGVLVS. *Tituli, qui partem cursus honorum exhibent, Latini Coloniae Iuliae Ruscino* Espérandieu ILG 633 (1); *Pergamenus* III 7090 = D. 962 (2); *Corinthius* Corinth 8, 2 n. 53 (3), *Graecus Delphicus* D. 8815 = SEG 1,158 = *Fouilles de Delphes* 3, 1, 350 n. 532 (4). Alii tituli permulti fere omnes Graeca lingua concepti eum honorant in Graecia: *Athenienses* IG II/III² 4174 (5). 4175 (acephalus, 6). 4176 (7). 4177. 4178 (filio dedicati, 8. 9). 4179 (nomen solum exhibens, 10); *Olympius* Inschr. v. Olympia 337 = SEG 11, 1194 (11); *Epidauri exedrae lapides* IG IV² 1, 665 (12). 667 = IG IV¹ 912 et rectius suppletus a Groag Achaia 26 (13). 669 (14); *Macedoniae Latinus* Ann. ép. 1915, 114 (15); *Graecus Živa antika* 9 (1959) 285 sqq. = Bull. ép. 74 (1961) n. 385 = SEG 19, 438 (16); *Megarensis* IG VII 87 (17); *Thespiensis* BCH 50 (1926) 443 n. 80 (18); *Delius* BCH 3 (1879) 158 (cognomen solum exhibens, 19). — Praeterea consul nominatur in fastis Ostiensibus I. I. 13, 1, 186/187. Nolanis I. I. 261 (20. 21). Arvalibus I. I. 299 (22); in diplomate missionis militum male descripto Salonitano III 2028 = 8753 (23); *fistula plumbea Ariciae* XIV 2174 (24); *fragmenta adicimus Atheniensia columnae et baseos honorificae Hesperia* 36 (1967) 96 n. 25. 26 = Ann. ép. 1967, 449. 450 (25. 26). — Postremo non obliviscendum est eum in actis Arvalium inter annos 38 et 60 apparere VI 2028 e. f. (27. 28). 2037 = 32352 (29). 2039 (30). 2040 = 32353 (31). 2041 (32). 2042 a (33) in vigintisex locis nomine saepe suppleto v. CIL VI 1 p. 587; deinde VI 32346 e 9 (34). 32347, 12 (35). 32351 (36). Denique in actis VI 2030 = Pasoli 14 n. 11 (37) (anni 40 potius quam 41, v. quod de anno disseruit S. Panciera Rend. Acc. Lincei 23, 1968, 15) nomen eius supplendum esse videtur. — Magna pars titulorum, quos hic afferimus, reperitur quoque apud Groag Achaia 25—30. In nonnullis titulis valde mutilis nomen et munera supplenda sunt. Tamen cum alteri alterum compares, omnes fere ad certum rediges; multi enim tituli eius honorifici aequo modo compositi sunt. — Ad eum non spectat t. *Epidaurius* IG IV² 668 neque III 7267 = D. 963, quod supposuit Mommsen.

Nomen plenum eius maxima pars titulorum exhibet vel exhibuit nunc supplemendorum, acta quoque Arvalium semper praenomen praebent; quod omittunt t. 10, Tac. ann. 12, 22; 14, 47, Dio, Iosephus, Memmius Hieron.-Eus., Regulus t. 19, Tac. ann. 5, 11, 1; 6, 4, 3; 14, 47, 1, C. Memmius errore Suet.

Cal. 25, 2, P. Mentinus Regulus t. 23. P. filius t. 4. 12. 14, praenomen patris suppleri potest t. 2. 3. 13. 15; quis pater fuerit, ignoramus neque tribum, in qua recensebatur, novimus, vix enim cum Memmiis aetatis reipublicae posterioris arta consuetudine coniunctus erat, quorum gens prior in Menenia, posterior in Galeria tribu inscripta erat. Illi praenominibus Lucius vel Caius, numquam autem Publius utebantur. — Probabiliter homo novus, quamquam munere trium pontificatum functus est, quod potius hominem nobilem indicare videtur; nova generis claritudo Tac. ann. 14, 47, 1. Honores publici eius raro solum in titulis attinguntur. — Ex Italia vel fortasse e Gallia Narbonensi ortus, ubi statua ei dedicatur cum titulo 1, cum ibi honore publico functus esse non videatur. Habes quoque C. Memmii Macrinum duovirum Massiliae V 7914 = D. 6761 aliosque Memmios eiusdem regionis. Praetereundum non est Lolliam Saturninam, sororem Lolliae Paulinae, uxoris eius de quo agimus, Valerio Asiatico Viennensi nupsisse; cf. quoque Memmiam Gallam, aviam Cottiae Gallae certe ex Alpibus ortae t. urb. D. 8343.

Quaestor Ti. Caesaris, v. Cébeillac Quaestores principis n. XII, [praetor] t. 1, consul fasti Ostienses, Nolani, Arvales t. 20. 21. 22, praeterea t. 1. 2. 3 (suppletus). 4, ὑπατικὸς in nonnullis titulis plerumque supplendis, qui eum honorant in provinciis, v. infra, t. 5. 14. 15, Tac., Dio. Consul suffectus erat anno 31 a kalendis Octobribus cum L. Fulcinio Trione supra F 517 t. 20—22, Tac. ann. 5, 11, Dio 58, 9, 3; 13, 3, quo mense Tiberius Caesar Seianum ex altissimo dignitatis gradu praecipitavit t. 20, certe iussu Tiberii consul eo tempore factus, ut adiutor Macronis Seianum opprimeret. Mandata Tiberii de Seiano in curia una cum Macrone communicat die 18 mensis Octobris anni 31 Dio 58, 9, 3; epistolam imperatoris, qua Seianus accusatur, in curia recitat, Seianum, ut vinciat, provocat Dio 58, 10. Postea Capreas profectus est a Tiberio iussus, ut imperatorem tuto Romam comitaretur; tamen ab eo repulsus est, quamquam semper res et causam eius defenderat Dio 58, 13, 3. Exitu anni diu aucta discordia consulum erupit, cum a Trione collega, prius amico Seiani, signis ad opprimendos Seiani ministros oblique perstringeretur Tac. ann. 5, 11. Lacessitus collegam ut noxium coniurationis ad disquisitionem trahebat. Multis patrum orantibus odia posuerunt, sed tamen manserunt infensi ac minitantes, donec magistratu abirent ib. Anno sequente ab Haterio Agrippa supra H 25 cum collega invaditur, cur mutua accusatione intenta nunc silerent. Manere tempus ultionis dixit seque coram principe executurum esse. Urgente Agrippa denique pax in senatu a Sanquinio Maximo restituta est et Regulo salus quaesita Tac. ann. 6, 4, 3. Certe omni ratione in causa Seiani integer remansit.

Anno 35 Poppaeo Sabino defuncto in administratione provinciarum Moesia, Achaiae, Macedoniae successit legatus Augusti pro praetore Dio 58, 25, 5. Achaia et Macedonia ei eodem modo ut Sabino sorti non commissae adiectae sunt ib. Ibi consularis exercitum, sine dubio legiones Moesiacas, regebat Suet. Cal. 25, 2 cf. titulum 23, qui veterano ab eo misso legionis quintae Macedonicae in Dalmatia positus est. Manebat usque ad annum 44, quo anno A. Didius Gallus exercitui Moesiaco praefuit v. supra D 70 et Achaia Macedoniaque in dicionem senatus redierunt. Multis titulis honoratur in utraque provincia Graeca Athenis, Megaris, Olympiae, Delphis v. t. 5—16. Nomina provinciarum, quibus praefuit, semper reticentur. Praedicatur legatus Augusti pro praetore πρεσβευτής καὶ ἀντιστράτηγος sive Tiberii t. 5 sive Claudii (Caligula omisso) t. 3. 6. 17 sive

plerumque Augustorum τῶν Σεβαστῶν t. 2. 4. 9. 13. 15 sive Tiberii et Claudii t. 23. (Itaque non suppleas pro [vinciae Achaiae] sed pro [praetore] in fine tit. Cor. 3). Cum alii honores priores in titulis provinciarum honorificis non legantur, plerique eum consularem (ὑπατὶκόν) et nonnulli pontificem trium sacerdotiorum dicunt (ἱερεὺς ἐν τρισὶν συστήμασι ἱερωσυνῶν) t. 4. 13, i. e. fratrem Arvalem, Vii virum epulonum, sodalem Augustalem t. 15. Bene meritus esse videtur de societate gentium mediae Graeciae: T. Statilius enim Timocrates cum Lampria fratre curator fuit statuarum, quas Achaei Regulo dedicaverunt Epidauri t. 12; ipse autem Timocrates honoratus est ab Achaeis, Boeotis, Phocaeis, Euboeis, Locris, Doriis IG IV² 80 = Sylloge³ 796 A. — Εὐεργέτης in multis titulis.

Anno 38 (post mortem Iuliae Drusillae) ex provincia Romam a Caio imperatore evocatus cum Lolliia Paulina supra L 328 nupta adulescentula eam imperatori despondere cogitur Dio 59, 12, 1. Qui facta mentione aviae eius ut quondam pulcherrimae perductam a marito coniunxit sibi Suet. Cal. 25, 2. A Caio Regulus impulsus est, ut uxoris suae patrem esse se scriberet Eus.-Hieron. Chron. 178 H. = Sync. p. 622 Dind. De matrimonio eius et Lolliiae Paulinae sub forma ἐγγυήσεως rite Atheniensi facto (Dio 59, 12, 1) v. E. Groag RE 15, 632 sq. et J. H. Oliver Hesperia 35 (1966) 152, qui Lolliam Paulinam Regulo a Tiberio promissam esse proponit. Idem quoque legit [Λολλίαν] Ποπλίου Μερ[μ]ῆς [Ρήγλου τοῦ πρ]ε[σ]βευτοῦ τῶν [Σ]εβ[ασ]τῶν καὶ ἀντιστρατήγου μν[η]στ[ή]ν = nuptam] t. 7 v. Hesperia ib. 151. Dubitant J. et L. Robert Bull. ép. 80 (1967) 447 n. 195 = Ann. ép. 1967, 448.

Adest Romae in collegio fratrum Arvalium anno 38 t. 27, sed certe iam prius cooptatus, v. CIL VI p. 587 ([P. Me]mmius R[egulus]): mensibus Maio, Septembri, Octobri; anno 39 mense Februario t. 34 (P. M[em]m[ius] R[egulus]); anno 40 t. 37, in annum 40 magister electus esse videtur, sed alium fratrem [pro ma]gistro magisterii [P. Memmii Reg]uli munere fungi faciunt, certe cum ipse in provincias revertat t. 35.

Rursus in Achaia moratur sub finem regni Gaiani Ios. ant. 19, 8—10, item sub Claudio tituli. A Caio ante mortem eius iussus est signum dei Olympici Romam transferre, ut in Palatio poneretur. Recusavit autem mandata imperatoris perficere causa interposita simulacrum in via detrimentum facere; Capitis damnationem vitavit morte Cai intercessa Ios. l. 1., Dio 59, 28, 3. 4. — Corinthi aedificium, quod στοά Πηγλιανή appellatur, ei debetur Ann. ép. 1939, 110.

Romam reversus anno 44 v. supra proconsul Asiae factus est t. 2 (Pergamenus), t. 4 (Delphicus, ὑπατος Ἀσίας) certe post annum 46, cum littera Claudiana utatur t. 2, fortasse ca. annum 47. Patronus Pergamenorum t. 2.

Conventibus fratrum Arvalium denuo interest anno 55 t. 36. VI 32352, anno 57 Pasoli p. 116, multies anno 58/59 t. 32. 33 = D. 229. 230, Pasoli p. 117—119, anno 60 Pasoli p. 120. — VIIvir epulonum, sodalis Augustalis, frater Arvalis iam antequam in provincias orientales abierat tituli, v. supra. — Anno 61 mortem obiit auctoritate, constantia, fama, in quantum praeumbrante imperatoris fastigio datur, clarus Tac. 14, 47, 1. Certe amicus imperatorum, qui ei confidebant ut Tiberius ita Caius et Claudius et denique Nero. Qui enim aeger valetudine circumstantibus respondisse dicitur, si quid fato pateretur, habere subsidium rem publicam potissimum in Memmio Regulo Tac. ib. Utrum ve-

rum hoc dictum tradatur an non, nescio; certe autem in hominibus, qui „capaces imperii“ nominabantur, numerandus est. Vixerat honoribus absolutis quiete defensus et quia nova generis claritudine neque invidiosis opibus erat Tac. ib. Nisi lacesseretur, modestiae retinens ann. 5, 11. — Praedia prope Ariciam possedit fistula plumbea t. 24.

Uxor Lollia Paulina, quam sine dubio valde iuvenem duxit v. *supra*; filius C. Memmius Regulus *certe ex alia matre natus*, qui eum legatum Augusti in provincias Graecas comitatus est t. 8. 9 et proconsulem in Asiam t. 4. Lolliae Paulinae, ab Agrippina reae, honori fuit quondam Memmio Regulo nuptam esse Tac. ann. 12, 22. Per eam familiaritate coniunctus est cum Volusiis, Valeriis, Calpurniis Tac. ib., v. J. Colin Lat. 13 (1954) 406 sqq. — Multae gentes Graecae gentilicium Memmius ab eo traxerunt, inter quos e. g. sacerdotes archontesque Delphorum H. Pomtow Klio 17 (1921) 169 cum nota 1. — *Praeter eos, quos supra nominavimus (t. 12), eum titulis honoraverunt* Diocles sub pontificatu Iuniae Megistae t. 6. 7, Novius t. 5, Polyclitus t. 11, Crispus t. 17, populus Thespiensis t. 18.